

دانشگاه آزاد اسلامی
واحد مرودشت

دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی
پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

گرایش: مشاوره

عنوان:

بررسی عوامل موثر بر شکل گیری رابطه دوستی قبل ازدواج بین
دختران و پسران از دیدگاه دانشجویان

استاد راهنما:

دکتر ژاله رفاهی

استاد مشاور:

دکتر محمود گودرزی

نگارش:

مرتضی میرزایی چهارراهی

شهریور ماه 1389

(M.A) صورتجلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد

نام و نام خانوادگی دانشجو: مرتضی میرزایی چهارراهی در تاریخ: ۱۳۸۹/۶/۳۰ رشته: مشاوره

از پایان نامه خود با عنوان :

بررسی عوامل موثر بر شکل گیری رابطه دوستی قبل ازدواج بین دختران و پسران از دیدگاه

دانشجویان

با درجه عالی و نمره دفاع نموده است.

نام و نام خانوادگی اعضای هیات داورى سمت امضاء اعضای هیات داورى

۱- دکتر ژاله رفاهی استاد راهنما

۲- دکتر محمود گودرزی استاد مشاور

۳- دکتر زهرا قادری استاد داور

مراتب فوق مورد تأیید است.

مدیر / معاونت پژوهشی

مهر و امضاء

تقدیم به

آنان که به ما آموختند

چگونه بیاموزیم.

تقدیم به:

مادر مهربانم

سرچشمه بی ریای مهربانی، فداکاری و از خودگذشتگی. او که صبر، پایداری، گذشت و فداکاری چگونه زندگی کردن و ایستادگی در تنگنای زندگی را به من آموخت. لحظه لحظه زندگییم ثمره ایثار اوست.

و تقدیم به:

همسرم

که سایه مهربانیش سایه سار زندگییم می باشد، او که اسوه صبر و تحمل بوده و مشکلات مسیر را برایم تسهیل نمود.

سپاسگزاری:

صدها فرشته بوسه بر آن دست می زند

کز کـــــــــــــــــار خلق یک گره بسته وا کند

سپاس مخصوص خداوند مهربان که به انسان توانایی و دانایی بخشید تا به بندگانش شفقت ورزد، مهربانی کند و در حل مشکلاتشان یاری شان نماید. از راحت خویش بگذرد و آسایش هم نوعان را مقدم دارد، با او معامله کند و در این خلوص انباز نگیرد و خوش باشد که پروردگار سمیع و بصیر است.

سپاس ایزد منان که به من این فرصت را داد تا به این مرحله از علم رسیده و از هیچ محبتی دریغ نکرد و در تمام مراحل زندگی مرا قوت قلب بود.

با تشکر از:

راهنمای دلسوز و فرزانه، مشوق راه علم

استاد ارجمند

سرکار خانم دکتر ژاله رفاهی

و

استاد گرانقدرم

دکتر محمود گودرزی

و همه کسانی که از گذشته تا کنون، مرا در راه رسیدن به اهدافم یاری نموده اند.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
فصل اول: کلیات تحقیق	
۱	مقدمه.....
۳	بیان مساله.....
۷	ضرورت و اهمیت پژوهش.....
۱۰	اهداف تحقیق.....
۱۰	سئوال ها.....
۱۱	تعاریف متغیرها.....
فصل دوم: ادبیات و پیشینه تحقیق	
۱۳	مقدمه.....
۱۳	پیشینه نظری.....
۱۳	تعریف رابطه.....
۱۵	انواع رابطه.....
۱۹	رابطه سالم و ناسالم.....
۲۰	رابطه دختران و پسران.....
۲۲	زمان آشنایی و ارتباط برقرار کردن با جنس مخالف.....
۲۶	انواع رابطه دختران و پسران.....
۲۹	لزوم شناخت جنس مخالف.....
۳۳	پیامد های منفی افزایش روابط دختر و پسر.....
۳۶	عوامل و دلایل افزایش روابط دختر و پسر.....
۴۰	مشکلات و روابط قبل ازدواج دختران و پسران.....
۴۲	نقاط ضعف روابط دختر و پسر.....
۴۴	پیآمد دوستی ها برای دختران در ایران.....
۴۵	قواعد حاکم بر روابط قبل از ازدواج دختر و پسر در غرب.....
۴۷	قواعد حاکم بر روابط قبل از ازدواج دختر و پسر در ایران.....
۴۹	عوامل مؤثر بر شکل گیری رابطه ی دختران و پسران.....

۵۵.....	دیدگاه اسلام در مورد رابطه دوستی بین دختران و پسران.....
۶۰.....	وضع مطلوب در روابط دختر و پسر.....
۶۵.....	پیشنه ی پژوهشی.....
۶۵.....	تحقیقات انجام شده داخلی.....
۶۸.....	تحقیقات انجام شده خارجی.....
۷۱.....	جمع بندی.....

فصل سوم : روش تحقیق

۷۳.....	طرح پژوهش.....
۷۳.....	جامعه آماری.....
۷۳.....	نمونه و روش نمونه گیری.....
۷۵.....	روش اجرا.....
۷۸.....	روش تجزیه و تحلیل داده ها.....

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده ها

۷۹.....	مقدمه.....
۸۰.....	آمار توصیفی برای متغیر های پیوسته تحقیق.....
۸۳.....	آمار استنباطی.....

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۹۳.....	خلاصه پژوهش.....
۹۴.....	بحث و نتیجه گیری.....
۹۷.....	محدودیت های تحقیق.....
۹۸.....	پیشنهادها.....
۹۹.....	منابع.....
۱۰۴.....	پیوست.....

چکیده انگلیسی

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۱-۳: آمار توصیفی برای متغیرهای گسسته تحقیق.....	۷۴
جدول ۲-۳: برآورد اعتبار پرسشنامه اولیه ی بررسی عوامل موثر بر رابطه دوستی بین دختران و پسران.....	۷۵
جدول ۳-۳: برآورد اعتبار پرسشنامه بررسی عوامل موثر بر رابطه دوستی بین دختران و پسران.....	۷۶
جدول ۳-۴: خلاصه تحلیل عاملی پرسشنامه بررسی عوامل موثر بر شکل گیری رابطه دوستی بین دختران و پسران.....	۷۷
جدول ۱-۴: میانگین و انحراف استاندارد متغیر های پیوسته به تفکیک جنسیت.....	۸۰
جدول ۲-۴: فراوانی ، درصد و درصد تراکمی پاسخ های آزمودنی ها به سوال اول پرسشنامه.....	۸۱
جدول ۳-۴: فراوانی، درصد و درصد تراکمی پاسخ آزمودنی ها پرسشنامه ۵ سطحی.....	۸۱
جدول ۴-۴: ماتریس همبستگی متغیر های تحقیق.....	۸۲
جدول ۵-۴ : میانگین و انحراف استاندارد عوامل موثر بر شکل گیری رابطه دوستی بین دختر و پسر.....	۸۳
جدول ۶-۴: آزمون اندازه گیری مکرر بین عوامل سه گانه.....	۸۴
جدول ۷-۴: آزمون تعقیبی بنفرونی بررسی تفاوت میانگین در بین سه عامل.....	۸۴
جدول ۸-۴: بررسی تفاوت میانگین ها در مورد نگرش دانشجویان از نظر جنسیت.....	۸۵
جدول ۹-۴: بررسی تفاوت میانگین ها در مورد نگرش دانشجویان از نظر وضعیت اشتغال.....	۸۶

جدول ۴-۱۰: بررسی تفاوت میانگین ها در مورد نگرش دانشجویان از نظر وضعیت تاهل.....۸۷

جدول ۴-۱۱: بررسی میانگین های عامل اجتماعی در بین رشته های مختلف.....۸۸

جدول ۴-۱۲: تحلیل واریانس یک طرفه نگرش دانشجویان از نظر عامل اجتماعی براساس رشته

تحصیلی.....۸۸

جدول ۴-۱۳: نتایج آزمون تعقیبی توکی برای عامل اجتماعی.....۸۹

جدول ۴-۱۴: بررسی میانگین های عامل خانوادگی در بین رشته های مختلف.....۸۹

جدول ۴-۱۵: تحلیل واریانس یک طرفه نگرش دانشجویان از نظر عامل خانوادگی براساس رشته

تحصیلی.....۹۰

جدول ۴-۱۶: نتایج آزمون تعقیبی توکی برای عامل خانوادگی.....۹۰

جدول ۴-۱۷: بررسی میانگین های عامل فردی در بین رشته های مختلف.....۹۱

جدول ۴-۱۸: تحلیل واریانس یک طرفه نگرش دانشجویان از نظر عامل فردی براساس رشته

تحصیلی.....۹۱

جدول ۴-۱۹: نتایج آزمون تعقیبی توکی برای عامل فردی.....۹۲

روابط پسران و دختران قبل از ازدواج (PR)^۱ همواره موضوعی مهم و در عین حال پوشیده از ابهام و همراه با شک و تردید و اضطراب بوده است. از طرفی فشارها و تنش های غریزی باعث می شود که نوجوانان خود به خود به سمت جنس مخالف گرایش پیدا کنند و از طرف دیگر ملاحظات اجتماعی، فرهنگی و اخلاقی به عنوان موانعی سر راه آنان عمل کرده اند. این حالتها ی متضاد و متناقض در جامعه همواره برای نوجوانان و جوانان و همچنین اولیاء و مسئولان آموزش و پرورش مسئله ساز و بغرنج بوده و وضعیت نامعلوم و سردرگمی را از لحاظ نحوه کنار آمدن با این مشکل ایجاد کرده است (کوثری، ۱۳۷۴).

به یقین نوجوانان و جوانان هر جامعه پدران و مادران فردای آن جامعه می باشند و توجه به رشد فردی، خانوادگی و اجتماعی آنان در شخصیت فردای آنان تاثیر گذار می باشد و می تواند جامعه را به سمت آرمانی سوق دهد، توجه و اهمیت دادن به این امر مهم از وظایف فردی، خانوادگی و جامعه ای که در آن زندگی می کنند، می باشد.

حال با توجه به اهمیت موضوع روابط بین دختران و پسران در این سنین تاثیر بسزایی در تمام شئون زندگی شخصی، خانوادگی و اجتماعی فردای آن فرد می گذارد. و فرد را در برخورد با مسائل زندگی، اگر روابط در سطح قابل قبول با توجه به فرهنگ هر جامعه باشد موفق، و اگر روابط در سطحی صورت پذیرد که مورد قبول فرهنگ جامعه نباشد، با مشکلاتی همراه می شود که گاهی مواقع جبران نا پذیر می باشد.

در عصری که به سر می بریم (عصر ارتباطات) چگونگی روابط در انسان ها از اهمیت ویژه ای برخوردار است و البته این روابط با توجه به جوامع و فرهنگ های مختلف از تنوع فراوانی برخوردار است. مهمترین عاملی که چگونگی ارتباطات و محدوده های آن را به عنوان زیر شاخه های اجتماعی پایه ریزی

^۱. Premarital Relationship

می کند خانواده است امروزه یکی از مسایل بسیار مهم و پیچیده خصوصا" در کشور ما چگونگی روابط دختر و پسر و همینطور ماهیت رابطه قبل از ازدواج می باشد که این پدیده پیچیده دارای تنوع نیز هست و چگونه ازدواج کردن و با شروع، برای زوجین یک مسئله بسیار مهم به نظر می رسد(موسوی، ۱۳۸۴).

در هر حال شناخت مورد نیاز نسبت به جنس مخالف را به دست آوردن، امری است که در طول دوران زندگی بایستی صورت پذیرد، اما انجام این امر در دوره نوجوانی از تاثیرگذاری به مراتب بیشتری برخوردار است و با توجه به این امر که زن و مرد قسمت مهمی از زندگی یکدیگرند را پوشش می دهند و چنان فردی نتواند از ارتباط و تعامل سازنده ای با جنس مخالف برخوردار شود، زندگی اش از کارآمدی و باروری چندان بهره مند نخواهد شد(کاوه، ۱۳۸۸).

در حالی که بسیاری از نوجوانان و جوانان ما در آرمان گرایی و تقلید بی حد و حصر از غرب و خیال پردازی، روابط دختر و پسر را مطلوب ارزیابی می کنند و از عواقب آن در زندگی آینده خود بی خبرند. وظیفه است که آنان را آگاه نموده و زمینه واقعیت گرایی و واقعیت بینی آنان را فراهم کرد، تا جامعه از گزند این چنین روابط مخرب و عواقب وحشتناک دور بماند.

در پایان با توجه به اینکه روابط معیوب در قبل از ازدواج تاثیر مخرب بسزایی در زندگی آینده فرد می گذارد و گاهی موارد، زندگی را تا سرحد طلاق پیش می برد، ضروری است عوامل موثر بر شکل گیری این روابط را مورد توجه قرار داده و زمینه آموزش آن برای نوجوانان و جوانان مهیا شود.

بیان مساله

انسان، هرگز بی ارتباط با دیگران زندگی نکرده است و اگر چه سطح و نوع ارتباطها تنوع می پذیرد، ولی ارتباطات انسانی، هیچ گاه قطع نشده است. زیرا برای آدمی، ارتباط با همنوع یک ضرورت است. نوع و

کیفیت ارتباط را اهداف و اغراض ما تعیین می‌کند. به این سبب، گاهی ارتباط آموزشی است، گاهی اقتصادی، گاهی فرهنگی و برخی اوقات اجتماعی. هدف یک ارتباط، در قالب پیام مبادله شده، فراهم می‌شود و به دست می‌آید. افزون بر آن که هر نوع ارتباطی، شرایط خاص خود را دارد که باید رعایت گردد تا ارتباط به هدف خود برسد (السعداوی، ۱۳۵۹).

امروزه یکی از مسائلی که جوانان ما را در تضاد و تنش قرار می‌دهد، چگونگی روابط بین دختر و پسر با توجه به گرایش‌های فرهنگی، مذهبی، عرفی، اجتماعی و خانوادگی او می‌باشد. در حالی که در بسیاری از کشورهای جهان در صحنه فیلم‌های مختلف سینمایی آزادی رابطه بین دختر و پسر مشهود است و این امر برای جوانان ما جاذبه‌ای است که خود را در جامعه‌ای این چنین رویایی و آرمانی ببینند (جاودانی، ۱۳۸۶).

اما آنچه که در کنار و همراه عوامل مختلف می‌تواند نقش تعیین‌کننده و تاثیر گذاری را در روابط متقابل میان دختر و پسر به همراه داشته باشد، شامل موارد زیر است:

(۱) رعایت موازین شرعی، قانونی و هنجارهای انسانی و اجتماعی

(۲) شناخت جنس مخالف

(۳) شیوه‌های صحیح برقرار کردن ارتباط

(۴) آموزش رفتار جنسی (کاوه، ۱۳۸۸).

در این شرایط نسل جوان در میان انبوهی ابهام و پرسش اسیر است و نمی‌داند با این مساله چگونه برخورد کند. او جامعه را پیش روی خود دارد، خانواده را، قوم و خویش و دوستان و جمعی که اگر وی را با دوست دختر یا برعکس با دوست پسر ببیند، قضاوت‌های مختلفی خواهند کرد. او می‌خواهد دیگران را قانع کند که راجع به وی فکر خطا نکنند و بپذیرند که وقتی او با دوستی از جنس مخالف خود وارد صحنه

اجتماع می شود، درست مانند این است که با جنس موافق خود معاشرت می کند، او می خواهد متناسب با سنش، ژست و پرستیژ و کلیه احساسات و عواطفش و در رفت و آمدهایش در پارک ها و رستوران ها، تریا ها، سینما ها و جاهایی که مایل است، با دوست از جنس مخالف خود ظاهر شود، اما مورد انتقاد و بدبینی همگان واقع نشود. اما آیا به راستی روابط منطقی و خواسته های به جا و عدم پاسخگویی به آن، شکنجه به عذاب و بدبختی است؟ چه چیز سبب تشویش و نگرانی پدران و مادران در مورد فرزندان می شود؟ آیا هدف این است که این نوع روابط کاملاً منسوخ شوند یا به صورت هدایت شده باقی بمانند؟ آیا به راستی دختران و پسران برای داشتن این روابط مجاز هستند؟ قضاوت جامعه، دوستان، آشنایان و مسئولان در این باره چگونه است؟ آیا عقیده بر این است که دختر و پسر هیچگونه رابطه ای نداشته و حتی هرگز با یکدیگر، هم کلام نشوند و یا اینکه از دیدارها و مکالمات پنهانی بپرهیزند؟ آیا والدین می توانند بر این روابط نظارت داشته باشند؟ آیا ممکن است در صورت سرکوب این میل میزان فساد در جامعه کاهش یابد؟ آیا دختران و پسرانی که صد در صد کنترل می شوند، سعی در رسانیدن خود به یکدیگر ندارند؟ به راستی نیازهای عاطفی که موجب بروز تمایل به ایجاد این نوع روابط می شوند، چیست؟ و چرا گاه دختر جوانی از خانه می گریزد یا پسری به اعتیاد روی می آورد؟ آیا محدودیت جامعه در این نوع امور این مسئله را به دنبال دارد؟ آیا دختر و پسر جوانی که تمایل انرژی خود را صرف روابط دوستانه و یا عاشقانه می کنند، در نهایت، ناامید و تنها باقی نخواهند ماند؟ (جاودانی، ۱۳۸۶).

در چند دهه اخیر، روابط میان دختران و پسران جوان و نوجوان، همواره به صورت یک مسئله و معضل اجتماعی مطرح بوده است. اولیای خانه و مدرسه، پیوسته به شکل حادی با این مسئله روبرو بوده اند که چگونه می توان دختر و پسر را تا رسیدن به زمان مناسب برای ازدواج، از هم دور نگه داشت؟ برای آنان و به خصوص اولیای دختران، این سؤال همواره مطرح بوده است که چه کنند تا نوجوانان و جوانان خانواده

به شکل نامشروع و نامتعارف با افراد غیر هم جنس، رابطه برقرار نسازند. دوستی و عشق آنان را چگونه چاره ساز باشند؟ چگونه و با چه زبانی آنان را به راه راست هدایت کنند؟ چگونه فرزندانشان را کنترل کنند تا از طریق نامه، تلفن و یا از طریق دیگر، با افراد غیر هم جنس، رابطه برقرار نسازند (احمدی، ۱۳۷۳).

در مورد انگیزه دختران و پسران از ایجاد روابط می توان گفت که دختر و پسر صرف نظر از شکل و اختلافات بدنی، از لحاظ قوای شعور و عقلانی با هم فرقی نمی کنند. اما دختران از حیث قوای عاطفی و خلقی، بسیار حساس تر و دارای جنبه هیجان پذیری بیشتری هستند. به همین دلیل خیلی زود دلباخته می شوند و اگر آمادگی کافی در برخورد و معاشرت با افراد هرزه و لابلالی را نداشته باشند، به سادگی فریب زبان بازی آنها را خورده و گمراه می شوند. اغلب دخترانی که فریب خورده و سقوط می کنند به خاطر میل جنسی تسلیم جنس مخالف نمی شوند بلکه در اثر زود باوری و حس محبت، دوستی و فداکاری است که به جنس مخالف تمایل و کشش می یابند. در حقیقت می خواهند احساس خود را تسکین دهند. به خصوص دخترانی که در محیطی پرورش یافته اند که محبت و توجه کافی به آنها مبذول نشده است. اما پسران وقتی به دختری ابراز علاقه و عشق می کنند در وهله اول به خاطر ارضای غریزه جنسی و تسکین احساس شهوانیشان است (جاودانی، ۱۳۸۶).

در ارتباط دوستی با جنس مخالف، آن چه در معرض خسارت و ضرر (و یا بهتر بگوییم تهدید) قرار می گیرد، مال، سرمایه و تحصیل و دانش نیست، بلکه آبرو و پاکی است که اگر از کف رود، هرگز جبران پذیر نیست. آیا انسان عاقل حاضر است که در یک ارتباط دوستی فاقد تعهد لازم الاجرا و غیر قابل نقض، حیثیت خود را در معرض آسیب و خطر قرار دهد؟ اگر این ضرر رخ داد، چه کسی آن را جبران می کند و آیا آبروی بر باد رفته، قابل برگشت است؟ بسیار افرادی که هرگز گمان نمی کردند به بی آبرویی و از دست دادن آبرو مبتلا شوند؛ ولی مبتلا شدند. بنابراین، از دیدگاه روان شناختی بین فردی نیز چون ارتباط

دوستی با جنس مخالف فاقد شرایط یک ارتباط سالم می‌باشد و ویژگی‌های لازم در مؤلفه‌های آن رعایت نشده است، یک ارتباط شکست خورده و مقرون به آسیب می‌باشد و تا زمانی که به یک تعهد طرفینی همراه با رعایت آداب و شرایط منتهی شود، باید از آن سخت اجتناب کرد (السعداوی، ۱۳۵۹).

آگاهی از عوامل موثر بر شکل‌گیری روابط دوستی دختر و پسر به منظور کاهش آسیب‌های موجود هدفی است که در سر تا سر این پژوهش علمی به دنبال آن تلاش می‌شود. تقریباً "تمامی پدیده‌های موجود در جهان هستی از آسیب‌پذیری خاصی برخوردارند، همانطور که سلامت جسم انسان را، انواع بیماری‌ها و آسیب‌ها تهدید می‌کنند، رفتار، شخصیت، عواطف، یا به عبارت کلی تر روان انسان را نیز عواملی می‌تواند دچار مشکل و آسیب‌های خاص نمایند به صورتی که پس از تاثیر عوامل آسیب‌زا، رفتار انسان از مسیر سلامت خارج شده و به وضع و حالتی در می‌آید که هم خود فرد و هم افرادی که به نوعی با او در تماس هستند، دچار مشکل و ناراحتی می‌شوند. حال با توجه به آسیب‌هایی که دختران و پسران از این روابط به آن مبتلا می‌شوند می‌توان با آگاه‌سازی نوجوانان و جوانان از عوامل موثر و آسیب‌های موجود از این روابط، آن‌ها را از این آسیب‌ها دور نگه داشت.

روی هم رفته تلاش و کوشش بر این است که مطالبی که در این پژوهش ارائه می‌گردد باعث آگاه‌سازی بیشتر نوجوانان و جوانان را فراهم آورد. زیرا همانطور که یک فرد می‌تواند توسط جنس مخالف، کامل شده و به تعالی و تکامل برسد، ولی چنان‌چه از مشکلات موجود آگاه نباشد، نه تنها به رشد، تعالی و تکامل نخواهد رسید، بلکه می‌تواند دچار آسیب و مشکل گشته و گاهی نیز به جای رشد و تعالی، دچار واپس‌گرایی شده و به دام منجلاب این حوادث گیر افتد.

در نهایت می‌توان با بررسی علل و عوامل شکل‌گیری رابطه دوستی بین دختر و پسر، پیامد‌های اینگونه روابط را بیان نمود چه بسا که اگر حاصل این روابط نمی‌تواند صد در صد با موفقیت همراه شود،

چرا که دختر و پسر تحت جذبه ای که در ابتدای دوستی ایجاد می شود، امکان دارد چشم به روی واقعیت بندند، و تنها بر اساس احساس آنی خود عمل کنند، زمانی که این احساس فروکش کرد و حقایق خود را نشان داد انتظارات دو جنس (عاشق و معشوق) از هم شروع می شود و کم کم اختلافات بین آنها آشکار و به اختلافهای شدید و گاهی جدایی و طلاق منجر خواهد شد. می توان گفت که یکی از دلایل در شکست زوجینی که روابط دوستی قبل از ازدواج را تجربه کرده اند این است که آنها زندگی را بر مبنای عاشقانه زیستن و غیر واقعی نگریستن بنا نهاده اند. اگر عشق در زندگی زنا شویی ضروری به نظر می رسد حفظ و تداوم آن از اهمیت بیشتری برخوردار است. عشق به تنهایی توان مقابله با تمام سختی ها و دشواری های زندگی را ندارد و در مقابل آنها حتی اگر مقاومت هم کند بالاخره زانوی تسلیم فرود خواهد آورد. به طور کلی مساله این است که عوامل موثر بر شکل گیری رابطه دوستی بین دختر و پسر چه می تواند باشد؟

ضرورت و اهمیت پژوهش

امروزه با شروع دوران بلوغ، نوجوانان دوران پر تلاطمی را پشت سر می گذارند، که این دوران برای آنان و خانواده هایشان از اهمیت ویژه ای برخوردار است. هر تصمیم حساب شده در رابطه با جنس مخالف آنان را به سرچشمه خیر و نیک خواهی هدایت خواهد کرد و هر تصمیم نا به جا و نا معقول، سرانجامی جز بدفرجامی و شکست به دنبال نخواهد داشت، به همین دلیل است که این دوران را دوران طلایی عمر هر انسانی تشبیه می کنند که در آن آینده ی نوجوانان با توجه به تصمیماتی که اتخاذ خواهد کرد رقم می خورد. به گفته (حورایی، ۱۳۸۸) پیامدهای منفی روابط دوستی بین دختر و پسر قبل از ازدواج را می توان

در شانزده فاکتور، مورد بررسی قرار داد.

۱. جاذبه ها مانع شناخت است.

۲. در دوستی ها، رفتارها تصنعی است.

۳. پیشنهاد و دوستی نشانه ی عقیده ای نادرست است.

۴. خیانت در امانت

۵. ایجاد زمینه ی گناه و نفوذ و سوسه شیطان

۶. فرجام ناگوار (بار کج به منزل نمی رسد)

۷. لطمه ها ی تحصیلی

۸. لطمه های شغلی

۹. لطمه های مالی

۱۰. فشار روانی، تنش ها، مشاجره های خانوادگی و سرقت

۱۱. ضایع شدن استعدادها

۱۲. آلودگی گناه واز دست رفتن سرمایه های معنوی

۱۳. اتلاف عمر و ضایع شدن وقت (هدر رفتن جوانی)

۱۴. سوء ظن و بدگمانی دیگران

۱۵. کم شدن میل به ازدواج در پسرها و بالا رفتن سن دخترها

۱۶. عشق های دروغین به تهدید و انتقام تبدیل می شود.

حال اگر این روابط به ازدواج منجر نشود باز پیامدهای خاص خودش را دارد که می توان آنها را

به پنج فاکتور تقسیم کرد.

۱. لطمه های شدید عاطفی

۱.۲. فسردگی، اعتیاد، اقدام به خودکشی، یا ناهنجارهای جنسی

۳. از دست دادن فرصت های خوب ازدواج

۴. مقایسه کردن رابطه دوستی که داشته با رابطه های جدیدی که می خواهد شروع کند.

۵. عذاب وجدان

واگر این روابط به ازدواج منجر شود مشکلات بیشتری را در بر می گیرد:

۱. ایجاد سوء ظن به طرف مقابل در زندگی مشترک

۲. خدشه دار شدن عزت و اعتبار

۳. مبارکی زندگی تهدید می شود.

۴. رنگ باختن شکوه ازدواج

۵. ناتوانی در تحقق وعده های دروغین

۶. در صورت بروز مشکل خانواده سرزنش می کند نه حمایت

۷. ترویج الگوی غلط

در پایان می توان گفت که با توجه به اینکه عمر هر انسانی فرصت نمی دهد که ما زندگی های

گوناگون را تجربه کنیم و زمان هم به عقب بر نمی گردد پس تعلیم گرفتن برای هر مرحله از زندگی باید با

نهایت دقت صورت پذیرد تا بتوانیم شاهد موفقیت در زندگی باشیم.

پس با توجه به بیان پیامدهای روابط دوستی در قبل از ازدواج و بعد از آن می توان نتیجه گرفت که

این روابط بر سایر مراحل بعدی زندگی سایه خواهد افکند و آنها را تحت تاثیر خود قرار خواهد داد و حتی

می تواند باعث از هم پاشیدگی کانون گرم خانواده بشود. پس لازم است که عوامل موثر بر ایجاد رابطه

دوستی بین دختر و پسر مورد بررسی قرار گیرد تا بتوان با آگاهی دادن به نوجوانان و جوانان آنان را از

افتادن در منجلاب اینگونه روابط محفوظ نگه داشت.

اهداف تحقیق

هدف اصلی

بررسی عوامل موثر بر شکل گیری رابطه دوستی قبل از ازدواج بین دختران و پسران از دیدگاه

دانشجویان.

اهداف ویژه

- ۱) بررسی نقش عوامل فردی بر شکل گیری رابطه دوستی بین دختر و پسر
- ۲) بررسی نقش عوامل خانوادگی بر شکل گیری رابطه دوستی بین دختر و پسر
- ۳) بررسی نقش عوامل اجتماعی بر شکل گیری رابطه دوستی بین دختر و پسر
- ۴) بررسی نقش عوامل جمعیت شناختی بر شکل گیری رابطه دوستی بین دختر و پسر

سؤال ها

- ۱) آیا عوامل فردی در شکل گیری رابطه بین دختر و پسر تاثیر گذار است؟
- ۲) آیا عوامل خانوادگی در شکل گیری رابطه بین دختر و پسر تاثیر گذار است؟
- ۳) آیا عوامل اجتماعی در شکل گیری رابطه بین دختر و پسر تاثیر گذار است؟
- ۴) کدامیک از عوامل فردی، خانوادگی و اجتماعی بر شکل گیری رابطه بین دختران و پسران موثرتر است؟
- ۵) خصوصیات جمعیت شناختی (جنسیت، وضعیت اشتغال، وضعیت تاهل) در شکل گیری رابطه دوستی بین دختر و پسر تاثیر گذار است؟

تعاریف متغیرها

تعاریف نظری

رابطه دوستی با جنس مخالف:

ارتباطی نامیده شده است که غیر از ازدواج، عقد و نامزدی رسمی و نیز ارتباطی خارج از حد همکلاسی، همکاری و یا آشنایی معمولی در فامیل است. این رابطه، رابطه ای است عاطفی و صمیمانه که اغلب دور از چشم خانواده صورت می پذیرد (طهرانی، ۱۳۸۵).

عوامل موثر:

ارتباط میان دختر و پسر امری است که نکات و عوامل گوناگونی در آن تاثیر دارند، تربیت خانوادگی، باورهای معنوی، اخلاقی، مذهبی، عوامل اجتماعی و فرهنگی و مهم تر از همه داشتن سلامت رفتاری و شخصیتی از جمله عواملی که می تواند در روابط متقابل میان دختر و پسر نقش بسزایی را داشته باشد (کاوه، ۱۳۸۸).

تعاریف عملیاتی

ارتباط:

از طریق سئوالهای بسته پاسخ مطرح شده در پرسشنامه محقق ساخته که دارای ۳۰ سؤال می باشد، بدست می آید.

عوامل موثر:

عوامل اجتماعی: از نمره سؤال ۱ تا ۶ پرسشنامه محقق ساخته بدست خواهد آمد.

عوامل خانوادگی: از نمره سؤال ۷ تا ۱۹ پرسشنامه محقق ساخته بدست خواهد آمد.

عوامل فردی: از نمره سؤال ۲۰ تا ۳۰ پرسشنامه محقق ساخته بدست خواهد آمد.

عوامل جمعیت شناختی: از نمره خصوصیات جمعیت شناختی (جنسیت، وضعیت اشتغال، وضعیت تاهل)

آمده در پرسشنامه بدست خواهد آمد.